IV. évfolyam. 1910. April is hó 9. 15. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . . 2 korona
Kiadja: a »Jánosháza és Vidéke« lapkiadóvállalat.

NOVÁK PÁL felelős szerkesztő.
KIRÁLY JÁNOS társszerkesztő.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez; előfizetések, hirdetési dijak és reklamációk a kiadóhivatalba küldendők.
Megjelenik minden szombaton.
Nyilttér sora 40 fillér. Hirdetések megegyezés szerint közöltetnek.

M. NEMZ. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

A legnagyobb magyar.

Irta: Novák Pál.

»Értünk hevült, miattunk megszakadt sziv,
Te, az enyészet ágyán porladó!
Késő, de tartozott szent hódolat hiv:
Egy nemzeté, im, e hálás adó.« (Arany.)

Gyenge a toll, kevés a szó, leirni azt — hozzá méltóan, — hogy ő ki volt.

A Duna-Tisza táján kárhozatos tespedésben, jóra-rosszra egykedvüen, elhagyottan rótta egyik napot a másik után a magyar. Komor, borongó volt a honi ég. És mikor béketürő lemondással kétségbe kezdte már vonni, hogy él-e a magyarok Istene, mint égő, éltető nap megjelent a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István és a nemzet ereiben ismét életre pezsdült a vér. A hosszu, a fásnlt dermedés megszünt, gyümölcshozó idők biztató reménye kélt az öntudatra ébredt lelkek mélyén, készült az uj feltámadás. Ő a mindennapi élet vizsgálatába merülve észrevette, hogy tenni, küzdeni, munkálkodni, hatni kell, ha azt akarja, hogy a magyar legyen, mert mindaddig nem volt — legalább az életben nem — semmi.

Kételkedve fogadták, nem értették meg őt, de ő csüggedés nélkül dolgozott. Egész évi jövedelmét felajánlva, megalapitotta a Magyar Tudományos Akadémiát, felépitette a budapesti Lánchidat, hajózhatóvá tétette a Vaskaput, szabályoztatta a Dunát, a Tiszát, megvetette alapját a magyar lótenyésztésnek. Hitel, Világ és Stádium cimü müvei gyöngyszemeivé váltak a magyar tudományos irodalomnak. A szellemieket az anyagiakkal párositva égő honszerelme mindent a haza javára forditott.

És mikor munkáinak gyümölcse már-már érni kezdott, — oh hisz ez volt mindig végzetünk — ismét borulni kezdett nemzetünk ege. Hiába riadt fel a vész perceiben intő, jós ajakkal, — a megkezdett, a duló harcban nem hallotta meg senkisem szavát s amig a nemzet dicső önvédelmi harcát vivta, addig ő álmatlan éjjeken önmagával, a saját lelkével küzdött. És mikor szerencsétlen hazájára — amint ő előre megjósolá — hosszu, vak, csillagtalan éjjel borult, kétségbeesve szent hazája sorsán, az ő elméje is elborult. Egy órült pillanat fegyvert adott kezébe, egy tompa dörrenés . . . és szenvedéseitől megváltotta a halál.

Most, ötven év mulva — midőn az élet megértette már velünk önmagát — mi, az utódok át tudjuk érezni kihült szivednek még a sirban is életet osztó melegét, megtudjuk érezni lángoló lel-

Elmerengve . . .

Olykor éjjeli órán, köznapi robotban,
Megcsapja a lelkem, azt se tudom honnan,
Rózsaillat árja.
Máskor meg, pompázó akácok hűsében,
S tenger róna között, rám nehezül, érzem,
Fojtó ólom pára.

Olykor tél időben, fagyban, hófuvásban
Végigsuhan rajtam valami csodásan,
Jóleső melegség.
Máskor meg, amikor kék menyboltozatról
Égő nap golyója tüzsugarakat szór,
Mintha dideregnék.

Egyszer temetőben, korhadó keresztek
S kripták közt bolyongva borzongani kezdek,
S élni, élni vágyom.
Máskor vidám körben, büvös nefelejcskék,
Szemeidbe nézve, pihenni szeretnék
A halotti ágyon . . .

SZABÓ DEZSŐ.

Az utolsó levélke.

Irta: Kristóf István.

Merengve olvasgatom csendes magányomban a Rákóczi időbeli krónikásokat. Lassan forgatom, tudja Isten miért nem tudok átfutni rajtuk.

Feltünik előttem az a marsona kuruccsapat lánglelkü vezérével az élen mind küzd, harcol; fülembe cseng a győzedelmi dal:

Hős Rákóczi népe kuruczok
Előre csak előre!
Diadal veletek
Ellenes feletek
Leliportátok:

Lángoló lelkem lassankint lecsillapul, elvonul előlem a varázsló kép, s a békés időbe vezet a bő szavu krónikás. 1761-et irtak, jubileuma van a szatmári békének. Ekkor bujdosott ki Rákóczi néhány Társával Törökországba.

A bujdosókról pedig nem is emlékezik. Elfelejtették őket, miként a nyár lehulló diszeit.

Pedig nem pihent még a föld alatt az összes hontalan! Vártak — reméltek — sokat reméltek övéik szeretetétől!

Ketten voltak még életben: Banyay János és a jó öreg Mikes. Ketten hallgatták végig a tenger mormolását, ketten szemlélték a fák fakadását s szomorkodtak hervadásukon. Ketten borultak le társaik sirhalmára s könyezve kérték a jó Istentől a megváltó csendes halált.

Ketten, mindig csak ketten osztoztak a a sivár élet keservére, mert a többi levélkét, magával hurcolta a fagyos őszi szél . . .

A multról csak ritkán beszélgetnek. De annál többet (beszélgetnek) időztek nála gondolatban. Gondolatban, mert a kuruc szava rövid, szája helyett a lelke beszél . . . Beszél pedig fájdalomról, szenvedésről, de kitartó edzett lélekről s Istenbe vetett bizalomról is!

Vágya nem csapong messze regiókban, csak egy örömöt kiván még a földön látni, szülőföldjét!

Pedig talán sohasem teljesül a vágya?!

STERN MÓR FIA hornyolt tetőcserép-gyára Jánosháza. Számos elismerő levél és kitüntetés. Állandóan kapható: I. rendü tégla 36 K.
II. „ „ 26 „
Hornyolt tetőcserép: . . . . . 80 „
Apró tetőcserép: . . . . . 40 „

kednek, ragyogó szellemednek örök eszméit és bár neked meg kellett törnöd, hogy áldozat lehessek, mi dicsőinkben el kellett bukniok, hogy bukásukból tanuljunk, most ötven év mulva leomlunk porainkra és elismerjük, hogy neked volt igazad. Igazságos volt a karod, mikor pusztuló fajunkat ostorozta.

Aludd csak békén, csöndes, örök álmodat ott a cenki sirban, hisz nemes szived, — mely értünk hevült, miattunk szakadt meg, — nem dobogott hiába, mert szivben, lélekben összeforrva biztón haladtunk előre azon a nyomon, amelyet számunkra kijelöltél és emlékedből erőt meritünk, ha netán csüggednénk.

Mig virággal boritjuk el hamvaidat, szemünkből nem pereg a könny, hisz nem halottnál áldozunk, hanem élőről emlékezünk, mert:

»Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul:
Hanem lerázván, ami benne földi,
Egy éltelő eszmévé finomul.«

(Arany.)

Tanulságok.

Irta: **Király János.**

Ha az ember olvasgatja a napilapokat, sok olyan eseményt, hirt talál benne, melyek akaratlanul is hatással vannak kedélyére, sőt mi több, akaratát, cselekvésmódját, nézetét, ilyen vagy olyan irányba terelik, aszerint, hogy ki olvassa. Ennélfogva az olvasottakból mindenki szür le magának valami kis tanulságot, föltéve, ha az illető gondolkodik rajta.

A mult héten is a lapok egész hasábokat közöltek egy katasztrófáról: az ökörítói borzalmas szerencsétlenségről. Ez a rémes esemény gondolkodóba ejtett talán minden embert. Tehát a tanulságokat is levonhatta mindenki.

Az ujság mindennap hoz hirt és pedig nem is egyet, hanem tömérdek sokat. Elgondolhatjuk tehát, hogy mindennap, sőt minden órában történik valami szerencsétlenség a világon. Hol egy hajó sülyed el, hol egy vonat ütközik össze, hol egy automobil gázol el valakit, hol egy repülőgép zuhan le, hol földrengés pusztit, hol a tüzhányók törnek ki, hol ez, hol az . . . szóval, az ember pusztul; nem tudja, mely órában éri utol és hol találja a halál.

Az ökörítói mulatozók sem gondolták oly közel a halált. — Egy pici láng, mely talán a pókhálót gyujtotta meg, volt okozója 413 ember halálának. Akik olvasták a napilapok tudósitásait, azok fogalmat alkothatnak maguknak a borzalmas halálról. Vérfagyasztó látvány lehetett az öt embersor, melyen a menekülők keresztül gázoltak s mely aztán hamuvá égett.

»Dehát hogy történhetett meg?« — kérdi talán mindenki. Hisz szabadon állott az épület, volt két kapuja, melyek csak ideiglenesen voltak betéve. Az ok nem lehetett más, minthogy mindenki a fejét vesztette. A higgadtság helyébe, az izgatottság lépett. Senki semmire nem gondolt, csak rohant, mint a félőrült. Persze, valamiféle lóca felfordult, az egyik elesett benne s utána botlottak a többiek. Az ezek után következők meg az elesetteken iparkodtak ki a veszedelemből.

Igy utólag természetesen könnyü okoskodni. Hogy lehetett ezt tenni, hogy lehetett azt tenni. De mikor már vagy 50—60 éve mindig ezt és igy tették. Mindig ott tartották a mulatságot, mert ez volt az egyedüli zárt helyiség.

Erről a zárthelyiségről eszembe jut a jánoshházai zárthelyiség is: a hazaárnyá. Erről is már kimondták, hogy kényszerű, de azért a mulatságokat mégis itt tartják, mig majd összeomlásával egypár száz ember maga alá nem temet. Akkor majd észretérnek. Ilyen a falusi ember, de mondjuk ki: a magyar ember, mindig a saját kárán tanul. Az igaz, ez az egyedüli zárthelyisége, mulatóhelye . . . Ugyan mije legyen a falunak? Van egy temploma, iskolája, korcsmája. Van boltja, hol az idegen áruért adogatja ki filléreit.

Hát a kulturára telik-e valami? Nem! Hisz ki van fosztva teljesen a falu. Fizeti a sok mindenféle adót, a különböző illetékeket. Szóval — ha él, ha meghal, ha vesz, ha elad, mindenütt ott találja az állam kapzsi kezét.

Mondjuk, marad még valamije. Azt odaadogatja a sok gyöngyért, szalagért, gyolcsokért, fehérnemüekért, kalapokért, stb. . . . stb. hitvány külföldi cikkekért. S mi marad meg? Megmarad egy rossz csür, összeégett holttestek és a vándorbot.

Igy áll a falu. Nincs senki, aki érdekeit gondozza. Csak meglegyen az adó, az ujonc ki ne vándoroljon és vége az összes tudománynak, amit vele szemben alkalmaznak.

Csak kérdezzük meg a szegény jegyzőket, szolgabirákat, vármegyei közegeket, akik belefáradnak a sok irkafirkába, illetékességnyomozásokba és más haszontalanságokba, és ők megmondják, hogy mennyi hiábavalóság történik a faluban.

Ellenben a község anyagi érdekeinek gondozására, a tisztaságra, a közegészségügyre — mely rettenetes állapotban van — nem gondol senki sem. Hogy a község terhei könnyebbedjenek, arra megint senkinek semmi gondja. Igy a nagy községi pótadók lehetetlenné tesznek minden előrehaladást.

Ha ez igy megy tovább is, majd még egy csürre sem kerül, ahol rendezhetne ma-

---

S ez ugy fáj a kuruc léleknek. Az idő kereke pedig forgott. 1762-ót irtak.

A rodostói csendes szobácskában minden a régi egyhanguságban van. Két ágy, két asztal, néhány kerevet, képezi a szoba butorzatát, hol a hontalanok — bus magányban éldegélnek! Egyik most is ott ül a kereveten, a másik azonban betegen fekszik!

Szomoru csend!

Kelemen bátyám! hangzik hosszu idő után a beteg ajkáról — szomoru ez az élet nagyon!

A másik nem felel — csak fejét rázza némán jelentőségteljesen.

Elfordul, hogy elrejtse megindulását — könyben uszó szemekkel bámul ki az ablakon! Épp a fák levelei hullanak. — Zörögve viszi tova őket — a hideg őszi szél. — Szállszáll — s a jó öreg — átszellemülve követi gondolatban, hisz édes hazája felé — tünnek tova! De ime a morajló tenger elnyeli őket! Volt — nincs!

A remény édes biztató szava fel-fel csillámlik az öreg szivében — hej de mégis — szomoru, nagyon szomoru ez az élet.

Sirunk az örök feledés, szemfődünk honfitársaink közönye, fejfánk csak egy kis táblácska: »Hazaáruló.«

Könny csillan föl az ősz bajnok szemében, két drága könycsepp, melyek gyémántként gurulnak végig — a bánattól ráácos arcon!

A tenger meg zúg-zúg — haragosan!

A beteg nyugodtan fekszik, észre sem veszi a jó öreg Mikes közeledését.

»János, hogy van kend?« kérdi atyai szeretettel.

Csak lassan, bátyám! Majd megint nem szól jóideig. Egyszer csak folytatja lázas ajkait s alig hallhatólag suttogja:

Bátyám legalább otthon lehetnénk. Otthon szép hazánkban! Nem válnék én fájdalommal az élettől — de itt kimulni oly nehéz! Legalább még egyszer láthatnám szép harcosaidat hazám! — de nem szabad! Szempillái lezárulnak — s fekszik mozdulatlanul.

Hirtelen felül, feldokló hangon kiáltja:

Bátyám! Szabad . . . a jó királyné megengedte . . . s erőtlenül dől vissza!

Melle zihál — piheg — de a remény halvány sugara — játszi mosollyal veszi körül — a haldokló végtusáját.

Gyorsan-gyorsan — még jókor érkezünk, tördeli szaggatottan . . . a jó királyné megengedte!

A jó királyné megengedte — ismételi gépszerűen a Mikes. — Megengedte. Hát miért ne engedte volna meg? Nem vagyunk mi zsiványok, hazátlan bitangok! Hogy erre előbb nem gondoltam! Ha van szive, nem tagadja meg a sir szélén állók utolsó kérését. Igen, megengedi! . . . Irunk neki. Nincs igaza a tengernek — nem tünik el nyomtalanul a kisded levélke! Megyünk — elmegyünk; a jó királyné megengedi . . .

* * *

Azóta több nap mult el. A levél elment; feleletre várnak! Délben még ketten, este már egyedül a bujdosók közül.

Az őszi szél letépte a sárguló levélkéket, csak egy küzködik még a természeti erőkkel, az utolsó . . . Ezt is letépte volna már, — ha a remény nem táplálná.

A jó királyné megfogja engedni!

Nap-nap után mult! Percei lassan peregnek — hosszuvá teszi a türelmetlen várakozás!

Várt — csak várt az öreg! Kiballagott reggelenkint a tenger partjára s elmerengett mormolása mellett. Csacska szájjal mesélte neki, nem sokára itt hagyja már őt!

S és a vén tenger nem felel neki. Csak háborgott, zugott egykedvűen.

gának a nép egy kis mulatságot fiai és leányai számára.

Ha ezentul még rendez, okuljon az ököritói eseményből. Egy-két hónap ne törölje ki az ily borzalmas katasztrófa emlékét lelkünkből. A tanulságokat állandóan kell értékesitenünk emberbarátaink javára. Különösen a rendezők, korcsmatulajdonosok, de legfőképpen a közigazgatási hatóság. Ha már a közönség nagy könnyelműségből nem gondol a veszélyekre, gondoljon rá a hatósági közeg. Követeljen meg minden elővigyázati intézkedést és a csendőrség vagy a rendőrség vagy a tüzoltóság vigyázzon ezek megtartására, mert különben a szerencsétlenségek láncolata követi egymást.

Ezek megint csak olyan pusztában elhangzó szavak. Ezt már ezelőtt is százszor és százszor elmondták. De mi a haszna? — Semmi. Mig látjuk a veszélyt, olvassuk az eseményt, gondolunk rá, beszélünk róla, aztán feledve van ismét. minden. Ez az emberi gyarlóság, ez a velünk született bünös könnyelműség.

Miért ? . . .

Miért van az: hogy amikor meglátlak,
Kigyul az arcom, szemem felragyog,
S megcsendülnek itt benn, a szivem mélyén
Fájó, szerelmes, eltitkolt dalok?

Miért van az: hogy amikor felém jössz,
Egy édes sejtés fogja el szivem
És mámoros álomba ring a lelkem
S hogy van menyország, azt is hiszem?

Miért van az: hogy amikor tovább mész,
Erős, fájó nyilalást érzek én
S minthogyha mindent elvesztettem volna,
Kihal lelkemből is minden remény?

Miért van az: hogy amikor nem látlak,
Könnyekbe lábad mind a két szemem
És én, ki soha senkit se szerettem,
Magamtól kérdem, mi a szerelem?

Novák Pál.

Elmegyek — itt hagylak nem sokára, beszélt tovább — szép hazájáról — kedves falujáról a jó zágoniakról.

Valóban elment!

Nem haza!

Az égi hazába!

Lázban égő ajkai folyton azt rebegték:

A jó királyné megengedte . . . a levél megjött . . .

Jóslata teljesül! De csak egyik fele!

A levél tényleg megjött! Durva, nehéz hajtásu levél! Nem oly finom, minőt szerető anya küld aggódó fiainak. Tartalma rövid néhány sor volt:

»A királynő nem engedte meg!«

Ám a jó Mikes ezt nem tudta meg — a jó Isten irgalmából — lázas álmaiból nem ébredt föl soha többé . . .

* * *

Késő őszi idő van! A fák elsárgult levelei lehullottak.

A vad őszi szél letépte az utolsót is!

Zúgó tenger morajló hulláma veszi vállaira a lehullott levélkét — s viszi messze-messze a feledés homályába . . .

S tán senki sem siratja elmulásukat . . .

Heti krónika.

Programmbeszéd. Dr. Ostffy Lajos, a celldömölki választókerület egyik 48-as képviselőjelöltje április hó 10-én délután 3 órakor fogja programmbeszédét megtartani a celldömölki Szentháromság-téren. Amint értesülünk, a mi vidékünkről is nagy számmal fognak megjelenni a választók azon gyülésen, hogy teljes egészében megismerhessék Ostffy Lajos elveit, hogy megtudjuk politikai állásfoglalását.

Széchenyi-ünnep az iskolákban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 576—1910. számu rendeletével elrendelte, hogy április 8-án az iskolákban Széchenyi István gróf halálának 50-ik évfordulóját megünnepeljék.

Tüz Jánosházán. A mult szombaton ugy estefelé tüzet jeleztek a Hosszu-utca végéről. Egy szalmakazal gyuladt ki és csakhamar lángba boritott még másik kettőt is. A helybeli tüzoltók csakhamar megjelentek a tüz szinhelyén és egy rövid félóra mulva már el is nyomták. Szerencse, hogy nem fujt szél, mert a Hosszu-utca könnyen végig éghetett volna ép ugy, mint ezelőtt négy évvel.

Kiütéses hagymáz. Budapest székesfővárosból átirat érkezett Jánosházára, amely szerint Kiss Regina 23 éves nő, aki azelőtt Jánosházán Köves Ferenc szabó mesternél tartózkodott, Budapesten kiütéses hagymázban (kiütéses tifusz) megbetegedett és jelenleg a Szent-Gellért járványkórházban ápolják. Az átirat szerint Kiss Regina régi tartózkodási helye 4 hétig, az óvóintézkedések rögtöni végrehajtása céljából megfigyelendő.

Tüzoltó mulatság. A nemeskereszturi önkéntes tüzoltó egylet folyó évi április hó 10-én, a nagyvendéglő összes helyiségeiben saját pénztára javára műkedvelő előadással egybekötött zártkörü táncmulatságot rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij: ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a Jánosháza és Vidékében nyugtáztatnak. Műsor. Szinre kerül: A »Falusi verebek.« Gárdonyi Géza 3 felvonásos népszinműve. Személyek: A biró Marton Boldizsár. Erzsi, a biró huga Marton Roza k. a. Veron néni, a biró rokona Szabó Anna k. a. Bandi, kisbiró Berzsenyi Géza. Ződág Jani, Szabó László. Ződág Terka, Janinak anyja Molnár Irén k. a. Panni, Máté Anna k. a. Jópál Máté, falusi gazda Bertha György. Sárfeny, Ferenc Géza. Zsigovics, orvos Bertha László. Zsigovicsné, Szép Gizella k. a. Bertha, Zsigovicsék leánya Bertha Róza k. a. Kapitány, Baráth János. Kerekes, Sárfeny kulcsárja Marton László. Kálmán, Feri, a biró gyermekei Talián István és Szabó Ferenc. Vica, fővárosi cseléd Zimics Rozália k. a. Egy legény Szép Pál. Házmester Moóry Rudolf.

Egy vidéki takarékpénztár csődje. A Temesvári Belvárosi Takarékpénztár ellen megnyitották a csődöt s tömeggondnoknak kinevezték Róna Ignác dr. temesvári ügyvédet. A csődbe jutott takarékpénztár 1893-ban alakult 200.000 K alaptőkével s 1907—908-ban 5 százalék osztalékot fizetett. Tartalékalapja 76.000 K, betétei pedig 805.000 K. Ezekkel szemben a váltótárca egymillió korona s a jelzálogos követelés 284.000 K. Az intézetet általában gyöngének tartották s hir szerint 1909-ben már megszoritott hitelekkel dolgozott. Csökkent a betét is, mert az 1908. év végén 805.000 korona volt, mig most az 700.000 koronára szállott le. A takarékpénztár két héttel ezelőtt tartotta közgyülését, amelyen 130.000 K tiszta nyereségről számolt be az igazgatóság jelentése. — Ugyanekkor elhatározták, hogy a takarékpénztár alaptőkéjét 200.000 K-ról 500.000 K-ra emelik föl s ezzel vélték az intézetet biztositani. A bukás fő és közvetlen oka a visszleszámitolási hitel tömeges megvonása; ehhez járult a betétek tömeges felmondása, ugy, hogy az intézet kénytelen volt fizetéseit beszüntetni. A csőd hire a városban meglepetést keltett, a betevők közül sokan a pénztárba siettek, de ott már nem fizettek ki egy fillért sem. A felmondását a Temesvári Első Takarékpénztár kezdte meg néhány nappal ezelőtt, erről tudomást szerzett több fővárosi pénzintézet, amelyek szintén érdekelve voltak és ugyanezek felmondták a hitelt.

Trieszti általános biztositó társulat (Assicurezioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A »Közgazdaság rovatában közöljük a Trieszti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégibb biztositó intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: *élet-, tüz-, szállitmány-, üveg- és betörés elleni biztositásokat.* Közvetit továbbá: jégbiztositásokat a Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t., baleset és szavatossági biztositásokat az Első o. általános baleset ellen biztositó társaság, valamint kezességi és óvadékbiztositásokat, eltulajdonitás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztositásokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztositását a »Minerva« általános biztositó részvénytársaság számára. A jánosházai ügynökség: *Márkus Gyula, Falczer Samu.*

A Balatoni Szövetség és az iskolák kirándulásai. A szövetség az ország összes középiskoláinak igazgatóságaihoz a következő levelet intézte: „Engedje meg a Tekintetes Igazgatóság, hogy nagybecsü figyelmét abból a célból hivhassuk föl Magyarország egyik legkiválóbb, legnagyobb és legszebb természeti kincsére a Balatonra, hogy a folyó évre tervbe vett nagyobb iskolai kirándulást a Balatonhoz irányitani méltóztassék. Az iskolai kirándulás szempontjából a Balaton az ország legalkalmasabb vidéke. Ezt a csodás szép vidéket szinmagyar nép lakja, s lépten-nyomon találkozunk a tanuló fiatalság gondolat-és érzelem-világára kellemesen és nemesen ható jelenségekkel. Nincs az országnak még egy olyan része, mely jobban bővelkednék történelmi emlékben és többet, megragadóbbat tudna nyujtani a látásnak. Bizun: abban, hogy a Tekintetes Igazgatóság szeretettel fogja tiszteletteljes megkérésünket magáévá tenni és módot fog találni a kérdés keresztülvitelére. Szövetségünk a legnagyabb készséggel nyujt minden tekintetben segédkezet, hogy a Balatonhoz tendő iskolai kirándulások jól sikerüljenek és emlékezetesek maradjanak. Fogadja a Tekintetes Igazgatóság hazfias tiszteletünk nyilvánitását. Balatonfüredfürdő, 1910 február hó 26. Dr. Óvári Ferenc ügyvezető alelnök, Cséplő Ernő titkár." A levél három napra utitervet is közöl, amelyben természetesen Keszthely meglátogatása is benn van.

Statisztika. Az 1908. évben a magyar szent korona területén 1386 hirlap és folyóirat jelent meg összesen 141 és fél millió példányban. Ausztriából bejött 1991 és távolabbi külföldről 1160 sajtótermék mintegy 18 és fél millió példányban, ugy, hogy az összes lapok száma 5000 volt 160 millió példánynyal, ebből volt: magyar nyelvü 36 millió, horvát nyelvü 12 millió, román nyelvü 5 millió 500.000, tót nyelvü 6 millió, szerb nyelvü 3 millió, olasz nyelvü 380.000, francia nyelvü 65.000, lengyel nyelvü 230.000 példány.

A Balaton mellől. Akik szépet, nagyszerűt és lélekemelőt akarnak látni, egyik szép napon ránduljanak le a Balaton mellé. Láthatják azt az isteni vidéket, a kék égről sugárzó meleg napsugarat, a hullámzó, szászszinű Balatont, a partok mentén a buja vegetációt és gazdagon nőtt pázsitot, a gazdag vetéseket! . . .A zalai kékben uszó hegyek pince és villasorát, melyeket a délelőtti nap végigaranyoz, s fénylő szinben juttat a szem elé. A vadludak, récék ezrenként usznak, bukdácsolnak a tó vizében. Ott vannak a bibicek, a halászmadarak előőrsei, ki látta ezt máskor ily időben? . . . Volt idő, hogy husvétkor a hóban megakadtak a vonatok és négy napon át nem láttunk postát! . . . Most minden zöldel, nyilnak a virágok, a magas légkörben vadgalambok repülnek sebesen a délvidékről, hogy ujra lássák a magyar sikföldet, erdőket. Csillog, villog, fénylik ott minden. Tessék csak odalátogatni. Olyat csak a paradicsomban láthatnak! . . .

1910. B 79/4.

Ő felsége a király nevében!

A celldömölki kir. járásbiróság mint büntető biróság becsületsértés vétségével vádolt Domján Antalné szül. Móric Mária bobai lakos elleni bűnügyben Tancsics János és neje bobai lakos főmagánvádlók által emelt vád felett a Celldömölkön 1910. évi március hó 30. napján Hannig István kir. járásbiró, Diósi Jenő jbsági dijnok, jegyzőkönyvvezető és Berzsenyi Dezső celldömölki ügyvéd mint védő részvételével megtartott nyilvanos tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után a következőleg

ITÉLT:

A kir. járásbiróság Domján Antalné sz. Móric Mária vádlottat (szül. 1851. X/26-án Bobán, ugyanontt lakó, evang. elvált, 14600 K értékű vagyona van, 3 gyermek anyja, földbirtokosné, ir, olvas) a btkv. 261. §-ába ütköző s ezen § szerint minősülő két rendbeli becsületsértés vétségében bünösnek mondja ki, mit elkövetett az által, hogy 1910. évi február hó elején Bobán, Tancsics János és neje bobai lakosokat »szemét nép« kifejezéssel illette; — és ezért a btkv. 261. §-a alapján a 102. § szerint az 1892. XXVII. t.-c.-ben irt célokra forditandó, 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő, — behajthatlanság esetén a btkv. 53. §. értelmében 2—2 napi fogházra átváltoztatandó 20 és 20 K összesen negyven korona pénzbüntetésre itéli.

Kötelezi ezenfelül vádlottat arra, hogy Tancsics János és neje bobai lakos sértetteknek 20 K ügyvédi dij és költséget, 4 K előlegezett tanudijat 15 nap és végrehajtás terhe mellett, ezenkivül az esetleges tartása által felmerülendő költséget 15 nap alatt és az 1890. XLIII. t.-c. 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstár terhére megfizessen. 1 btkv. 277. §. alapján megrendeli, hogy elitélt a költségére ezen itéletet a Jánosháza és Vidéke cimü lapban egész terjedelmében 15 nap alatt közzététesse, mit ha elmulaszt, sértetteket feljogositja arra, hogy elitélt költségére ugyanazt megtegyék.

INDOKOK:

Terheltnek tagadásával szemben Horváth János és Anna bobai lakos tanuk esküvel megerősitett vallomásával a vád tárgyává tett, rendelkező részben irt cselekmény bebizonyitva lett.

Minthogy vádlott ezen cselekménye a btkv. 161. §-ába ütköző s ezen § szerint minősülő kétrendbeli becsületsértés vétségének alkatelemeit tartalmazza, ennélfogva a járásbiróság vádlottat az itélte rendelkező része szerint bünösnek mondta ki; — a büntetés kiszabásánál enyhitő körülményül figyelembe vette a járásbiróság vádlott előéletét, *anyai gondoskodásának tulzott aggodalmakép felingerült kedélyállapotát*, ellenben sulyositó körülmény fenn nem forog, igy vádlott vagyoni és kereseti viszonyaira figyelemmel a kiszabott büntetés a bünösség mérvének megfelelő.

A bünügyi költségek feletti rendelkezés a bp. 479.—480. §-án alapszik. Ellenben vádlott nem követett el büncselekményt a feljelentéshez csatolt, általa f. é. febr. 15-én kelt, vádlónőhöz cimzett levél irásával, ugyanis abban meggyalázó kifejezést nem használt.

Celldömölk, 1910 március 30. napján.

Hannig s. k.
kir. jbiró.

Közgazdaság.

A Trieszti Általános Biztosító Társulat.

(Assicurazioni Generali) folyó évi március hó 17-én tartott 78-ik közgyülésén terjesztettek be az 1909. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1909. december 31-én érvényben volt *életbiztositási tőkeösszegek* 1.034,103,236 korona és 9 fillért tettek ki és az év folyamán bevett dijak 45.594,164 korona és 37 fillérre rugtak. Az életbiztositási osztály dijtartaléka 20 902,175 korona 14 fillérrel 304.144,877 korona 43 fillérre emelkedett.

A tüzbiztositási ágban, beleértve a betörés- és tükörüveg biztositást a dijbevétel 18.260,118,363 korona biztositási összeg után 30.032,501 korona 57 fillér volt, miből 11.650,831 korona 96 fillér viszontbiztositásra fordittatott, ugy, hogy a tiszta dijbevétel 18.381,669 korona 61 fillérre rugott és az összegből 13.658,715 korona 83 fillér mint dijtartalék minden tehertől menten a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló dijkötelezvények összege 127.799,977 korona 76 fillér.

A szállitmánybiztositási ágban a dijbevétel kitett 3 851,471 korona 90 fillért, mely a viszontbiztositások levonása után 1.772,890 korona 57 fillérre rugott. Károkért a társaság 1909-ben 38 550,375 korona 41 fillért és alapitása óta 977.344.967 korona 32 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 192.489,457 korona 63 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 24,677,880 korona 19 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapirok árfolyamingadozására alakitott tartalék, mely az idei átutalással együtt 15.336,461 korona 71 fillérre rug, továbbá felemlitendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1.621,418 korona 48 fillért tesz ki. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 346.151,371 korona 42 fillérről 366.829,741 korona 68 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 77.884,424 korona 11 fillér. 2. Életbiztositási kötvényekre adott kölcsönök 31.094,716 korona 81 fillér. 3. Letéteményezett értékpapirokra adott kölcsönök 3.609,138 korona 57 fillér. 4. Értékpapirok 237.547,914 korona 18 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9.372,603 korona 39 fillér. 6. Tárca váltók 581,948 korona 79 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelései a hitelezők követeléseinek levonásával 6.738,995 korona 83 fillér. Összesen 366.829,741 korona 68 fillér. Ezen értékekből 71·5 millió korona magyar értékekre esik.

Az Assicurazioni Generali a mult évben a »Minerva« általános biztositó részvénytársaságot alapitotta meg Budapesten, mely társaság a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonitás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztositást, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztositását vezette be mint uj ágazatokat hazánkban.

Gabona-árak

— 1910. április 6-án. —

Salzberger Rudolf jelentése szerint:

Buza	12·60 12·75	korona.
Rozs	7·60—7·70	„
Árpa	6·50—	„
Zab	6·50—	„
Bab	6·70	„
Tengeri	6·40—	„
	pr. 100 kgr.	

Irányzat szilárd.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!
Krondorfi
alkálikus természetes savanyuviz
Bor, pezsgőhöz a legjobb ital.
magyarországi főraktár: Bpest, V Zoltán-u. 10.

Egy jó családból való fiu
TANONCZUL
azonnal felvétetik. Bővebbet:
GÖTZL BÉLA férfi-szabónál
Jánosházán.

Nyomatott Dunkgreve Nándor villamerőre berendezett könyvnyomdájában Celldömölk.